

Sylabus pro předmět

STÁTNÍ ZKOUŠKA Z VEDLEJŠÍ SPECIALIZACE

Kód předmětu:	5MHP1
Název v jazyce výuky:	Státní zkouška z vedlejší specializace
Název česky:	Státní zkouška z vedlejší specializace
Název anglicky:	Minor Field State Exam
Počet přidělených ECTS kreditů:	6
Forma výuky kurzu:	žádná
Forma ukončení kurzu:	zkouška
Jazyk výuky:	čeština
Doporučený typ a ročník studia:	magisterský navazující (druhý cyklus): 2
Semestr:	ZS 2018/2019
Vyučující:	doc. Ing. Magdalena Kotýnková, CSc. (zkoušející), prof. Ing. Vojtěch Krebs, CSc. (zkoušející), doc. PhDr. Ing. Marek Loužek, Ph.D. (zkoušející), doc. Ing. Pavel Řežábek, Ph.D. (zkoušející), doc. Ing. Miroslav Ševčík, CSc. (garant, zkoušející), doc. Ing. Ludmila Vebrová, CSc. (zkoušející), doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc. (zkoušející), doc. Ing. Karel Zeman, CSc. (zkoušející)
Omezení pro zápis:	žádné
Doporučené doplňky kurzu:	žádné
Vyžadovaná praxe:	žádná

Zaměření předmětu:

Státní zkouška z VS Management hospodářské politiky má prověřit znalosti obecně teoretických poznatků studovaného oboru a zjistit, zdali jejich kvalita odpovídá požadavkům dané odbornosti a zdali je student schopen své znalosti aplikovat.

Výsledky učení:

Po úspěšném absolvování budou studenti schopni

- identifikovat klíčové poznatky studijního oboru;
- klást poznatky studijního oboru do vzájemné souvislosti;
- aplikovat poznatky studijního oboru na řešení reálných problémů.

Obsah předmětu:

Otázky:

1. Rozpočtová a fiskální politika

Daňová soustava a politika, státní rozpočet, příjmy, výdaje, fiskální nerovnováha, fiskální stabilita a politiky jejího ovlivňování, Maastrichtská kritéria.

2. Rozpočtový deficit – veřejný dluh

Vnitřní a vnější faktory ovlivňující vznik a velikost rozpočtového deficitu. Veřejný dluh – jeho struktura, metodika vykazování, členění státního dluhu – domácí, zahraniční, obchodovatelný a neobchodovatelný. Cíle a kritéria řízení státního dluhu, internalizace a sekuritizace dluhu, řízení rizik státního dluhu a dluhová služba. Vývoj zadlužení ČR od roku 1993 do současné doby.

3. Monetární politika

Monetární politika, nositelé monetární politiky, typy a nástroje monetární politiky, transmisní mechanismy monetární

politiky, měnové ukazatele. Inflace a její druhy, cílování inflace, měření inflace. Vztah monetární politiky a ostatních typů stabilizačních politik.

4. Měnová politika a vývoj od roku 1989 a případný vstup ČR do eurozóny

Monetární politika v centrálně řízené ekonomice, vývoj monetární politiky od roku 1990 do současné doby s důrazem na všechny zásadní změny, porovnání monetární politiky v centrálně řízené ekonomice a v ekonomice tržní, diskuse nad vstupem ČR do eurozóny.

5. Centrální bankovníctví

Základní teoretické pohledy na centrální bankovníctví, neoklasická ekonomie, keynesiánská monetární teorie, friedmanovský monetarismus, nová klasická makroekonomie, postkeynesovská teorie peněz, nová keynesiánská teorie, rakouská škola svobodného bankovníctví. Postavení a cíle centrální banky, nezávislost centrální banky, kritéria politické a ekonomické nezávislosti. Přímé a nepřímé nástroje monetární politiky, transmisní mechanismus, jeho fáze a kanály. Funkce centrální banky a cílování inflace.

6. Národní finanční systém

Struktura národního finančního trhu (komerční bankovníctví, pojišťovnictví, kapitálový trh, penzijní fondy, zdravotní pojišťovny, družstevní záložny) centrální bankovníctví, komerční bankovníctví, funkce regulátora finančního trhu, vývoj a institucionální zajištění dohledu nad finančním trhem, institucionální rozdíly bankovního dohledu v ČR a ve státech EU, jednotný, resp. centralizovaný bankovní dohled celé eurozóny.

7. Mezinárodní finanční systém

Mezinárodní finanční trhy a jejich subjekty, mezinárodní finanční instituce, Evropská měnová unie, finanční krize – příčiny a důsledky, účinnost národních stabilizačních politik v otevřených ekonomikách.

8. Vnější ekonomické vztahy

Platební bilance a vztahy jejích účtů, vnější nerovnováha a její důsledky pro národní ekonomiku, vztah vnitřní a vnější ekonomické rovnováhy, kursové režimy, vnější zadluženost, konkurenceschopnost, nadnárodní korporace.

9. Ekonomická výkonnost

Faktory hospodářského růstu a politiky jeho ovlivňování, vztah růstu a makroekonomické rovnováhy, hospodářský růst a strukturální změny, význam technologické změny, nová ekonomika, ekonomická úroveň a její determinanty, konvergence.

10. Ekonomie blahobytu

Soukromé a společenské optimum, rovnost a spravedlnost, veřejné statky, přerozdělovací politiky, ekonomické aspekty sociální politiky, determinanty vývoje sociálních výdajů a reformy jejich financování, Sociální charta.

11. Nerovnováha na dílčím trhu

Úrovně a ukazatele analýzy trhu práce, determinanty a typy nerovnováh na trhu práce, institucionální nepružnosti na trhu práce a jejich náprava, úloha odborů na trhu práce, vztah kompenzací a nezaměstnanosti, produktivita práce.

12. Územní nerovnováha

Faktory regionálních odlišností a jejich analýza, mobilita výrobních faktorů a její překážky, přetrvávající regionální nerovnováhy a politiky jejich zmírnění, regionální konvergence a divergence, strukturální fondy.

13. Externality

Příčiny a formy externalit, internalizace externalit, environmentální ekonomie, nástroje environmentální politiky, dopady ochrany životního prostředí na národní hospodářství, specifika statku životní prostředí, vztah nákladů a úrovně znečištění, typy nástrojů odstranění externalit, možnosti a omezení jejich účinnosti, nadnárodní iniciativy v oblasti ochrany životního prostředí.

14. Konkurence

Význam hospodářské soutěže pro statickou a dynamickou efektivnost, pojetí a identifikace narušení hospodářské soutěže, evropský a americký přístup k politice ochrany hospodářské soutěže, nejistota ekonomického rozhodování a hospodářská soutěž. Charakteristika institucionálního zajištění hospodářské soutěže v ČR, v EU a vzájemná provázanost.

15. Tržní a vládní selhání

Charakteristika tržního selhání, externality, jejich měření, řešení externalit pomocí vládního zásahu nebo soukromého řešení. Nedokonalá konkurence – monopol, nedokonalé informace a veřejné statky. Náklady tržního selhání. Charakteristika vládního selhání, zdroje vládních selhání. Ochrana spotřebitele, nástroje politiky ochrany spotřebitele

a selhání politiky ochrany spotřebitele. Vytěšňovací efekt, rent-seeking, racionální ignorace. Náklady vládního selhání. Teorie zájmových skupin a dobývání renty, motivace ekonomických subjektů (resp. zájmových skupin) k ovlivňování hospodářsko-politického rozhodování. Praktické příklady tržního a zejména vládního selhání v ČR od roku 2000 do současné doby.

16. Zdroje a užití v národních účtech

Podstata a vztahy národních účtů, jejich vypovídací schopnost, využití v makroekonomické analýze a prognóze, odlišnosti informací získávaných z národních účtů a ostatních ekonomických ukazatelů.

17. Transformace národního hospodářství v ČR po roce 1989

Charakteristika výchozího stavu národního hospodářství před transformací (klady a zápory). Ekonomické teorie dořčené transformací (teorie vlastnických práv, corporate governance, teorie dobývání renty, teorie regulace a dohledu, teorie hospodářské soutěže a strukturální politiky, teorie zájmových skupin, teorie hospodářského cyklu atd.). Pilíře transformace (liberalizace cen, liberalizace zahraničního obchodu, makroekonomická stabilizace, změny vlastnických práv).

18. Změny vlastnických práv po roce 1989

Charakteristika privatizačního procesu, transformační instituce, hodnocení úspěšnosti. Charakteristika restitučního procesu, transformační instituce, hodnocení úspěšnosti. Celkové zhodnocení vývoje změn vlastnických práv a důsledků pro národní hospodářství, pozitiva a negativa tohoto pilíře.

19. Regulace

Teorie regulace, důvody, nástroje a cíle státních zásahů, druhy konkurence, monopol a regulace, nástroje státních zásahů, regulace z pohledu teorie veřejné volby. Efekty zavedení cenové regulace, porovnání cenotvorby v centrálně plánované ekonomice a v ekonomice tržní. Charakteristika prvního a druhého pilíře transformace československé ekonomiky – liberalizace cen a liberalizace zahraničního obchodu z pohledu teorie regulace. Příklady regulovaných oblastí národního hospodářství v současné ekonomice ČR a charakteristika institucionálního zajištění.

20. Daňová soustava ČR

Daňová teorie, definice, konstrukční prvky daně, daňové zásady, výnosnost, efektivnost, druhy daní, hlavní znaky daní, funkce daní a jejich klasifikace.

Vývoj a reformy daňové soustavy ČR od roku 1993 do současnosti, charakteristika současné daňové soustavy ČR.

21. Zdravotnický systém ČR

Obecná charakteristika zdravotnického systému, formy financování, modely financování zdravotní péče – Bismarckův, Beveridgův, tržní model.

Vývoj a reformy zdravotnického systému ČR od roku 1993 do současnosti, charakteristika současného zdravotnického systému ČR.

22. Důchodový a penzijní systém ČR

Obecná charakteristika důchodového a penzijního systému, druhy penzijních systémů dle provozovatelů a dle financování. Funkce a členění pilířů.

Vývoj a reformy důchodového a penzijního systému ČR od roku 1993 do současnosti, charakteristika současného důchodového a penzijního systému ČR.

Způsob studia, metody výuky a studijní zátěž (počet hodin):

Druh	Počet hodin studijní zátěže
	Prezenční studium
Příprava na závěrečnou ústní zkoušku	156
Celkem	156

Způsoby a kritéria hodnocení:

Druh	Váha
	Prezenční studium
Absolvování závěrečné ústní zkoušky	100 %
Celkem	100 %

Hodnocení:

Zkoušky

- 1 Výborně (90 – 100 %)
- 2 Velmi dobře (75 – 89 %)
- 3 Dobře (60 – 74 %)
- 4 Nedostatečně (0 – 59 %)

Zápočty

- Z Započteno
- NZ Nezapočteno

Zvláštní podmínky a podrobnosti:

Souborná zkouška probíhá ústní formou před komisí, jejíž složení se řídí rozhodnutím garanta programu. Komise je minimálně dvoučlenná. Pro úspěšné vykonání souborné zkoušky se předpokládá tvůrčí přístup studenta v odpovědi na položenou otázku; student musí prokázat schopnost aplikovat poznatky z prostudované literatury. Odpověď by měla zahrnovat vývoj teoretického pojetí, alternativní přístupy a jejich hodnocení, reflexi problému v hospodářské politice a konkrétní příklady aplikace včetně znalosti základních dat a jejich posouzení v časovém a mezinárodním kontextu. Celková doba vyhrazená pro zkoušku každého studenta činí nejvýše 20 minut. Hodnocení členy komise probíhá na uzavřeném zasedání a komise hodnotí práci klasifikačními stupni na škále výborně – velmi dobře – dobře – neprospěl(a).

Literatura:

Typ*	Autor	Název	Místo vydání	Nakladatel	Rok	ISBN
Z	KUBÍČEK, J.	Hospodářská politika	Plzeň	Aleš Čeněk	2006	80-86898-99-7
Z	SLANÝ, A.	Makroekonomická analýza a hospodářská politika	Praha	Beck	2003	80-7179-738-3
Z	ARMENTANO, D T.	Proč odstranit protimonopolní zákonodárství	Praha	Liberální institut	2000	80-86389-04-9
Z	BUCHANAN, J M. – ŠÍMA, J.	Politika očima ekonoma	Praha	Liberální institut	2002	80-86389-21-9
Z	KADEŘÁBKOVÁ, A. – ŽDÁREK, V.	Makroekonomická analýza	Praha	Vysoká škola ekonomie a managementu	2006	80-86730-05-0
Z	KADEŘÁBKOVÁ, A. – SPĚVÁČEK, V. – ŽÁK, M.	Růst, stabilita, konkurenceschopnost II : aktuální problémy české ekonomiky při vstupu do EU	Praha	Linde	2004	80-86131-49-1
Z	KADEŘÁBKOVÁ, A.	Úvod do ekonomické analýzy	Praha	Vysoká škola ekonomická	2002	80-245-0280-1
Z	ROTHBARD, M N.	Ekonomie státních zásahů	Praha	Liberální institut	2001	80-86389-10-3
Z	ROTHBARD, M N.	Zásady ekonomie: od lidského jednání k harmonii trhů	Praha	Liberální institut	2005	80-86389-27-8
Z	ŠAROCH, S.	Vybrané kapitoly z hospodářské politiky	Praha	Vysoká škola ekonomická	2002	80-245-0297-6
Z	VON MISES, L.	Byrokracie	Praha	Liberální institut	2002	80-86389-22-7

* Z – základní literatura D – doporučená literatura